

Országgyűlési bizottságok ülése

● Budapest (MTI)

Január 1-től lehetővé válik az egészségügyi intézményekben foglalkoztatott fizikai dolgozók műszakpótlékjának bevezetése — jelentette be Jusz Lajos egészségügyi miniszterhelyettes csütörtöki ülésén. A jövő évi költségvetés tervezetéről szóló tájékoztató kapcsán hangsúlyozta: abban van a tartalék, hogy ott dolgozzanak jobban, ahol gazdaságos termékkel ruhkolhatnak ki a piacra. Ahol pedig ráfizetéses a vállalati munka, ott mindenképpen mondjanak nemet a termelés növekedésére.

Közlemény a magyar-osztrák vízumkényszer megszüntetéséről

● Budapest (MTI)

A Magyar Népköztársaság Kormányának és az Osztrák Szövetségi Kormány 1978. július 5-én egyezményt kötött a vízumkényszer megszüntetéséről. Az egyezmény 1979. január 1-én lép hatályba. Ettől az időponttól kezdődően mindkét ország érvényes útlevéllel rendelkező állampolgárai vízumot (előzetesen kiadott beutazási engedély) nélkül utazhatnak egymás országába, ahol harminc napig külön engedély nélkül tartózkodhatnak. A diplomata- és szolgálati útlevéllel rendelkezők tartózkodási idejét az egyezmény ettől eltérően állapítja meg.

A vízummentesség a két országnak azokra az állampolgáraira is vonatkozik, akik nem hazájukban, hanem más ország területén élnek.

A hazatérési igazolvánnyal rendelkező magyar állampolgár vízum nélkül utazhat át Ausztria terü-

letén és ott az osztrák hatóságok külön engedélye nélkül legfeljebb három napig tartózkodhat.

Az egyezmény hatálya nem terjed ki azokra a magyar, illetve osztrák állampolgárokra, akik állandó tartózkodás (telepedés) vagy munkavállalás céljából kívánnak a másik országba utazni. Részükre vízumot a külképviseletek adhatnak.

Az általános nemzetközi gyakorlatnak megfelelően mindkét ország fenntartotta azt a jogát, hogy az általa nemkívánatosnak tekintett személyek beutazását megtagadja, illetve tartózkodási engedélyt megvonja. Ennek alapján Magyarországra vízummentesen nem utazhatnak be azok az osztrák útlevéllel rendelkező magyar állampolgárok, akik 1963. március 22-ét követően hagyták el a Magyar Népköztársaságot, s az illetékes magyar hatóságok engedélye nélkül tar-

tózkodnak külföldön. E magyar állampolgárokat a külképviseletek a jelenlegi gyakorlatnak megfelelően látják el beutazási engedéllyel.

Az egyezmény értelmében az Osztrák Köztársaságban, illetve a Magyar Népköztársaságban tartózkodó magyar és osztrák állampolgároknak be kell tartaniuk az érvényben levő törvényeket és előírásokat.

Az a magánútlevéllel rendelkező osztrák állampolgár, aki 30 napnál hosszabb ideig kíván Magyarországon tartózkodni, legkésőbb a 28. napon kérje a tartózkodási engedély meghosszabbítását. A tartózkodási engedély meghosszabbítását a bejelentett magyarországi lakhely szerint illetékes városi, járási rendőrkapitányságokon, a megyei rendőr-főkapitányságokon, Budapestén a kerületi rendőrkapitányságokon, illetve a Budapesti Rendőr-főkapitányság igazgatásrendészeti osztályán (Budapest VI., Népköztársaság útja 12.) lehet kérni.

Ha az osztrák állampolgár személyi okmányát (útlevél, tartózkodási engedély, „adatlap ki” példány) elveszíti, vagy az megsemmisül, ezt a legközelebbi rendőri szervnél be kell jelentenie.

Magyar-jugoszláv megbeszélések

● Budapest (MTI)

A Jugoszláv Szövetségi Egyházügyi Bizottság delegációja dr. Alexander Firának, az szövetségi kormány tagjának, a szövetségi egyházügyi bizottság elnökének vezetésével december 11. és 14. között hazánkban tartózkodott. A delegáció megbeszélést folytatott Miklós Imre államtitkárral, az Állami Egyházügyi Hivatal elnökével. A találkozó során tárgyalhattak egymást a közös érdeklődésre számot tartó egyházpolitikai kérdésekről.

A fejlődés arányai

(Folytatás az 1. oldalról.)

orvosi rendelőt létesítettek, Szegeden és Szentesen pedig körzeti orvosi rendelőt. Szentesen mentőállomás épült, és a makói kórház rekonstrukciójának első üteme várhatóan hamarosan befejeződik.

Költségvetés, és fejlesztések 1979-ben

A megyei tanács jóváhagyta a jövő évi költségvetési és fejlesztési alap előirányzott összegét. A költségvetés és a fejlesztés összege 1979-ben 4 milliárd 550 millió forint, s ez 6,9 százalékkal meghaladja az idei előirányzatot. A középtávú tervben az 1979-re eredetileg előirányzott összeghez képest 109 millió forint csökkenés mutatkozik, 47 millió forint a költségvetést, 62 millió forint pedig a fejlesztési alapot érinti.

A népgazdaság fejlődésében érvényesülő tényezők a

tanács gazdálkodást is érintik, melynek hatására a fejlesztés lassabb ütemű. Ennek ellenére továbbra is kiemelt feladat a lakás- és a gyermekintézmények építése, a meglévő beruházások ütemes folytatása, a lakáshoz kapcsolódó létesítmények tervszerű átadása. Jövőre a célcsoportos lakásépítésre 1,3 milliárd forintot fordítanak, s mintegy 2200 célcsoportos lakás átadásával számolnak. Ez megfelel a középtávú terv eredeti éves ütemének.

Vélemények, javaslatok

A fontos napirend vitájában felszólalt dr. Szucsán Sándor (Szentéjvári járás) és hangsúlyozta, hogy a társasági munkának milyen nagy szerepe van a terv teljesítésében, illetve a tervintézkedések megvalósításában. Foglalkozott az építőipar helyzetével. Molnár József (Csongrád) a vízellátás gondjait, lehetőségeit elemmezte, Miklós Sándor (szegedi járás) felszólalásában kiemelte, hogy a gazdasági helyzet, bár a gazdasági körülmények nehezebbeké váltak, de az előrelépés így is biztosított. Dr. Ördög Piroška (Szeged) többek között felvetette, hogy meddig húzódik a tévé kettős program sugárzását biztosító adó építése. Papp Gyula (Szeged) az

ötödik ötéves terv megvalósításának szegedi tapasztalatait ismertette, hangsúlyozta, hogy ez a terv lakáscentrikus, a városfejlesztés legfontosabb feladata a lakásépítés. Szólt a tanács erőfeszítéséről, amelyek megmutatkoznak az új városrészek alapításában, biztosításában. Dr. Vigh Jánosné (szegedi járás) elmondta, hogy a tanács iskolák megszüntetése miatt némely községben zsúfoltak a tantermek, és ezeken a helyeken az iskolahitvitést szorgalmazni kell. Morschhauser Józsefné (szegedi járás) felvetette, hogy Domaszéken miképp lehetne óvodát építeni. Az észrevételekre, javaslatokra dr. Petrik István válaszolt.

Változások

A megyei tanács ülésén a jövő évi költségvetési és fejlesztési alap előirányzatát, a költségvetés és a fejlesztés összege 1979-ben 4 milliárd 550 millió forint, s ez 6,9 százalékkal meghaladja az idei előirányzatot. A középtávú tervben az 1979-re eredetileg előirányzott összeghez képest 109 millió forint csökkenés mutatkozik, 47 millió forint a költségvetést, 62 millió forint pedig a fejlesztési alapot érinti.

vb gazdasági hivatalának vezetőjévé nevezte ki Balogh Imrét, 1978. december 15-től. A hivatal új vezetője eddig a megyei tanács vb építési osztályának főelőadója volt. A megyei tanács a pénzügyi osztály vezetőjévé nevezte ki 1979. január 1-ével Katona Istvánt, akit 1978. december 8-i ülésén mentett fel pénzügyi osztályvezetői tisztségéből a szegedi testület. A Haza és Falvak Népfőrendes bizottsága elnöksége javaslata alapján a lemondás miatt megüresedett megyei ipari és szolgáltatási bizottság elnöki tisztségébe iktatta Gyimesi József megyei tanács tagot.

Hatvanéves a lengyel kommunisták pártja

Hatvan évvel ezelőtt Lengyelországban a munkásmozgalom fejlődésének is új irányt és lendületet adott a Nagy Októberi Szocialista Forradalom világhódoló eseménye. Százhusz éves harc után a lengyel nép visszanyerte függetlenségét, amelyben döntő szerepet játszott a szovjet rendszer lenini nemzetiségi politikája, amely szabadságot, nemzeti függetlenséget biztosított a cári rendszer által elnyomott népeknek. Varsóban 1918. december 16-án megtartották az egyesülési kongresszust: a lengyel és a litván szocialdemokratákból, valamint a Lengyel Szocialista Párt bal szárnyából létrejött a Lengyel Kommunista Párt. Ez a párt volt az első, amely az önálló államigazgatási kereteket kezdte meg működtetni.

Noha a lengyel tanácsköztársaság fegyveres kivívását a reakciós erők megpróbálták, a Lengyel Kommunista Párt nem adta fel a küzdelmet, s a két világháború között az országban a társadalmi mozgalmak vezetőjévé, hajtómotorjává vált. A Lengyel Kommunista Párt szívós küzdelemre mozgósította az ország népét, a józanul gondolkodó politikai erőket. A huszas, harmincas években Varsóban, Lódzban, a sziléziai iparvidéken százazrek tettek le a munkát a párt felhívására, hogy ily módon tiltakozzanak a burzsoázia népi nyomó politikája ellen. Sajnálatos, s a mozgalom számára tragikus, hogy rágalmak alapján 1938-ban, a hitlerista agresszió küszöbén feloszlatták a Lengyel Kommunista Pártot. A lengyel kommunisták, noha meg voltak fosztva pártjuktól, hősies harcot vívtak a hitlerizmus ellen. A harc élvonalában voltak, amely óriási véradózatot, hatmillió ember életét követelte. Mint Wladyslaw Broniewski, a nagy forradalmi költő írta, a kommunisták „nem hányták sérelmeiket a polgári társadalom szemébe, ellenben áldozatra készen harcoltak a hitlerista támadók ellen”. A Lengyel Kommunista Párt egykori aktivistái három évvel a párt feloszlata után, megalapították a Lengyel Munkáspártot, amely folytatja elődei nemesség hagyományait, az új történelmi helyzetnek megfelelően alkotóan továbbfejlesztette ideológiáját. A Lengyel Munkáspárt mutatta a len-

gyel nép számára a felszabadulás egyetlen helyes útját, a Szovjetunióval vállalt együttműködést.

A Szovjetuniónak a hitlerizmus fölött aratott győzelme a nemzeti felszabadulás mellett a társadalmi szabadságot is meghozta a sokat szenvedett lengyel népnek. A barátsági, az együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés 1945-ben történt aláírása gyökeres fordulatot hozott a két ország kapcsolatának, amelyek a népek érdekében közös ügyek, a békére és a haladásra való törekvésen alapultak.

1948. decemberében egyesült a Lengyel Munkáspárt és a Lengyel Szocialista Párt. Megalakult a Lengyel Egyesült Munkáspárt, amelynek vezetésével megindult az országban a társadalom- és gazdaságfejlesztő munka. Lengyel barátaink a LEMP ve-

zetésével nagy sikereket értek el a politikai, gazdasági életben, gyökeresen átalakították a társadalmat. A LEMP VI. és VII. kongresszusán nagyszabású fejlesztési programot dolgoztak ki, hogy a kedvezőtlenebb nemzetközi gazdasági feltételek közepette is biztosíthassák a kiegyensúlyozott fejlődést.

A kettős évfordulón köszöntve a lengyel kommunistákat, szóljunk méltatóan a LEMP következetesen internacionalista politikájáról, amely a testvérpártokhoz, a haladó erőkhez fűződő viszonyának alapja. 1918-ra és 1948-ra emlékezve sok sikert, kiemelkedő eredményeket ki tudunk venni a lengyel népcsapatnak, a LEMP-nak a társadalmi haladásért, a békés egymás mellett élésért, a szocialista országok kapcsolatainak elmélyítéséért vívott következetes harcához. D. P.

Tóth Béla

Móra Ferenc
betűösvényein

33.

Szeretve és érte reszkette lestük, vajon ábrándította-e kifelé a háborús elképzeléseiből a háromhetes zárka, a hadizajok félelmes zörömbölése. Vakon maradt-e a másik szeme, vagy kinyílt a nem látó is.

Eleinte úgy tartottuk, előnyére vált az árszomnak a beillő kaszárnyaélet. Augusztus 27-e táján a Püspökatyához írott levelét adja le közlésre:

— Olvastam pásztorlevelét, ő de szép volt, istenkém! Szent Ambrósius vagy Krizosztomos János mondhattak ilyen borzasztó gyönyörűeket a vizigótusoknak meg a kappadóciaiaknak ezeknek előtte 1500 esztendővel.

Azok nagyon megindulhattak az ilyesmitől és hallották maguk fölött suhanni a szent lelket, amikor kétfelől hasították az ördögfejű szarmatákat, meg a bórnatrágós alánokat.

Bocsásson meg, püspök atyám, a maga pásztorlevelé, a jézuska tudja hányadik mostanában, engem nem tudott megfogni, mert nem az anyám imakönyvéből való, nem a háború idején való imádságot juttatta eszembe.

Amikor Móra téves elképzelése, a háborúba vetett reményeit álmódzó mivoltával magyarázom, mentem mentalitását, ő meg ilyeneket ír: — Végső célját a háborúnak a mi részünkről mindnyájan ismértük! A nemzet jóléte az, semmi más. A mi fiaink drága vére azért hull, hogy ebben az igazán most megszeretett hazában majd jóllakott emberek építhessék a második évezred fundamentumát. A háború törvénye ez: add oda nyugalmadat, tested gyönyörű szépségét, lelked

színes álmait, véred vágyakozásait, alku nélkül add oda, egész magad, hogy majd a milliók jólétehez jussanak!...

Vajon ő maga is elhiszi ezt? Félelmében leírhat ilyeneket? Mit félt? Az egzisztenciáját?

— Lehet, hogy belerokkanok, harmincöt éves vagyok, nézz rám, a magam bátyjának látszom! Szeretem ezt a lapot, nem sajnálom tőle az életemet. Vigyázok minden szavára, s tudom, hogy le kell nyelni mostanában a kritikát, a nemzetet érintő vereséget, szomorúságot takargatni. Nagyobb lelkiismeretességgel tán már nem is lehet lapot csinálni, mint ahogy én a Naplót csinálom. Ne vedd dicsekvésnek, majd beleszakadok. És mégis szeretem.

Ha ráérnék vele foglalkozni, olyan beteg lennék, hogy bele is halnék. Minden tudóhígyom muzsikál, a láz diderget, de nem olyan világot élünk, hogy ezzel a csekélységgel bíbelődjön a kiskun ember gyereke.

Keveset alszom, de gyakran álmodom. Mindig a békével foglalkozom. S mindig örömmel telik benne. Amikor fölébredek, komor szomorúság. A tudósítások rengeteg halottáról jelentenek. Persze, mi nem közöljük, nem is győződnék közölni a névsorokat. Régóta híreljük, hogy szegény Szőri Józsa festő barátunk is halottaink között van. Ha csak páholytestvéremet, szívemhez közellevő képalkotó művészüket ismertem volna benne, tán könnyebb lenne elvesztését tudomásul vennem. De hát mindennapos kebelbél volt, akár csak ti.

Hetek óta híreljük a halálát, de a sors ekkora brutálisát nem akartam elhinni senkinek. Még a páholyban is tiltakoztam elparentálása ellen. S mi történt? Egy hónapja hazaküldték az óráját, tárcáját, asszonykájá arcképét, aki akkor mindennapos várandós volt.

En megirattam bevonulása éjszakáján. Augusztus 22-e volt, éjfélt után kimentem a ház elé kicsit szellőztetni a fejem, épp akkor vonult a vasúthoz egy tartalékos zászlóalj. Elfordultam tőlük, mert nem tudok nézni semmit, aminek köze van a háborúhoz.

— És mégis elhitetted, még velem is, hogy lekedsz érte?

— Megmondtam miért.

— Semmiért sem szabad. Semmi kincsért, ne haragudj!

— Szóval, szellőztetem a fejem, s a bakancsuk csattogásával szomorúan menetelő zászlóaljtól elfordultam, de valaki kilépett a sorok közül, odajött hozzám, megélelt, s éreztem, hogy csupa könny az arca, csak a hangjáról ismertem meg először Szőrit, de már ment is tovább a csapata után, pár lépésről kiáltotta még felém:

— A kultúrától búcsúztam benned!

Lásd, szegény Szőri meghalt, a kisfia megszületett, talán azon a napon, amikor ő elbúcsúzott az árnyékvilágtól. A jövő héten kereszteli a kisfiát a szabadkőműves páholy. Hát itt tartunk. A páholybeliekkel gyakran összebújunk, melegszünk egymás reménysugarában. Nem a régi ez sem. Különben Szőrit a páholy haza akarja hozni, hogy hazai földben nyugodjon. De csak Ungvárig jár a vasút, Uzsok járhatatlan.

Több szabadkőműves testvérünket azonban az utóbbi időben élve hozott haza a reuma és a magyar kolera. Dery, Szamek, Hoffer és még további három ember hazajött közülük, csak éppen Engel Vilmos nem tud szabadulni. Ő meg a végrendeletét küldte el a napokban, amit a lezajszki csata előestéjén írt meg. Hazaszökött testvéreink tiszteletére a páholy vakolást rendezett, s azon nekem kellett volna köszöntenem őket, amit nagy örömmel tettem volna, ha megmondhattam volna nyíltan: derék, okos, józan emberek vagytok, hogy hazaloptátok az életeteket, mert mi köztököt nektek a Hohenzollern és Romanov urak összeveszéséhez? De nem volt bennem annyi cinizmus, hogy hűsként ünnepelem őket, ezért nyíltan nem vettem részt az agapén.

Igy vagyunk, atyám fia! Láthatod, milyen bezedes vagyok. Tán mint a rossz gyerek, akinek bűne van, az átkozott opportunizmus, s amikor számon kérk, mindenről szívesen beszél, hogy elterelje a figyelmet. De hát mondom, nekem nincs olyan lelki emberek itten, akivel beszélhetnék, mióta elköltöztetek. Ilonámmal életveszélyes dolog az én életviteléről beszélni.

(Folytatjuk.)